

IN MEMORIAM

Professor Eddy Dejaeger (1957-2025)

Onlangs bereikte ons het droevige bericht van overlijden van Eddy Dejaeger op 1 april 2025. Professor Dejaeger was van oktober 2002 tot december 2016 redacteur van het Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie (TGG). In de redactie vertegenwoordigde hij het vakgebied van de klinische geriatrie. Eddy spande zich in om Vlaamse onderzoekers, geriatisch verpleegkundigen en geriaters de weg te wijzen naar het TGG als Nederlandstalig platform voor wetenschappelijke publicaties. Met talloze voorbeelden liet hij zien hoe belangrijk een Nederlandstalig wetenschappelijk tijdschrift is om de nieuwste onderzoeksresultaten en inzichten onder de aandacht te brengen van beleidsmakers en zorgverleners in de praktijk. Eddy deed dat door met medewerkers van zijn vakgroep te rapporteren over de uitkomsten van empirisch onderzoek, zoals over de prevalentie van valincidenten bij thuiswonende ouderen en over de toepassing van valpreventiemaatregelen.^{1,2} Hij schreef redactionele, opiniërende artikelen over vallen bij ouderen en preventie van fracturen, inclusief beleidsaanbevelingen voor beter onderzoek en een betere behandeling van ouderen die een valincident doormaakten.³⁻⁷

Een Redactioneel, geschreven met professor Koen Milisen, over het belang van geriatisch goed opgeleide verpleegkundigen en verzorgenden, blijkt gelet op de huidige ontwikkelingen, helaas profetisch.⁸ Anno 2025 neemt de vraag naar zorg in de komende jaren sneller toe dan dat er personeel bij komt, en naar verwachting het meest in verpleeg- en verzorgingshuizen en de thuiszorg. Het aantal aanmeldingen voor opleidingen voor verzorgenden en verpleegkundigen neemt af.⁹ Stelden Milisen en Dejaeger zich in 2006 nog de vraag naar 'kwantiteit of kwaliteit', de luxe van die keuze is er niet meer, het gaat nu om beide. De urgentie voor geriatische en gerontologische curricula in zorgopleidingen is onverminderd groot. Een ander Redactioneel is een krachtig pleidooi voor kwaliteitsmeting en kwaliteitsbevordering van de zorg voor ouderen in ziekenhuizen, waarbij Eddy ook bedenkingen van zorgverleners over 'bijkomende administratieve rompslomp' adresseert.¹⁰

In 2007 opende het Tijdschrift een nieuwe rubriek *Recente onderzoeksliteratuur* om lezers te attenderen op elders gepubliceerde artikelen over wetenschappelijk onderzoek. De rubriek kende een vast format, beginnend met de conclusies van het artikel en vervolgens een korte bespreking van opzet, deelnemers, in- en

exclusiecriteria, toegepaste interventies, primaire en secundaire eindpunten, een eventuele follow-up, statistische analyse en resultaten, om te besluiten met een commentaar van de redacteur. Eddy besprak verschillende artikelen, uit *Circulation*, *JAMA* en *New England Journal of Medicine*.¹¹⁻¹³

Ook voor de rubriek *Klinische lessen* schreef Eddy met medewerkers van zijn vakgroep gevalsbeschrijvingen, zoals over een 87-jarige vrouw met een koolmonoxidevergiftiging.¹⁴ Een andere klinische les beschrijft de lotgevallen van een 74-jarige vrouw die in een periode van vijf maanden vier keer met een ernstige infectie in het ziekenhuis werd opgenomen. Uiteindelijk werd een tekortschietende hypofysefunctie gevonden, waarna patiënte met de juiste hormonale substitutie volledig en blijvend herstelde.¹⁵

In 2014 bracht het Tijdschrift onder redactie van Eddy een themanummer uit, gewijd aan de diagnostiek en behandeling van slikstoornissen.¹⁶ Het themanummer was een coproductie van medewerkers van het centrum voor slikstoornissen van het universitair ziekenhuis te Leuven en het Radboudumc te Nijmegen. Diverse artikelen benadrukken het belang van voldoende opleiding van zorgverleners in verpleeghuizen, zodat zij eventuele slikproblemen bij ouderen tijdig kunnen signaleren. Goede mond-zorg en voorkomen van slikmoeilijkheden zijn essentieel voor een aangename beleving van de dagelijkse maaltijden. Een van de artikelen in het themanummer geeft daarover een uitgebreide lijst van adviezen waarmee logopedisten en verzorgenden hun voordeel kunnen doen.¹⁷

Naast zijn enthousiaste inzet voor de inhoud van het Tijdschrift herinner ik mij van Eddy ook zijn zeer aimabele collegialiteit. Hij sloeg geen enkele redactievergadering over en ondernam samen met mederedacteur Alfons Marcoen enkele keren per jaar de lange autorit van Leuven naar Houten. Tegen de avond reden beiden terug, 'op een broodje met kaas' dat de uitgever beschikbaar stelde. Hoe anders was het wanneer de redactie in Leuven werd ontvangen, zoals dat eens per jaar in september gebeurde. We kregen een warm onthaal in de Joseph Nuttin-zaal van het Psychologisch Instituut aan de Tiensestraat, waarna de redactievergadering werd afgesloten met een diner in een van de vele restaurants die Leuven rijk is.

Eddy bleef trouw en nauwgezet de redactievergaderingen bezoeken, ook toen een neurologische aandoening hem van zijn stem beroofde, maar niet van zijn zeggingskracht en blijmoedigheid. Tegen het eind van zijn laatste redactievergadering legde Eddy zijn mederedacteurs vast op een groepsfoto. Hij hechtte eraan om daarmee een herinnering te bewaren aan veertien jaar vriendschappelijk samenwerken.

Emeritaat

Op 21 mei 2022 nam Eddy afscheid als hoogleraar Geriatrie. Tijdens een academische zitting in het Iers College te Leuven gaven zijn medewerkers een overzicht van hun werk op het gebied van 'slikken en verslikken', het valpreventie-programma in de Leuvense ziekenhuizen en 'ver daarbuiten', en het teamwork op de Geriatische Intensieve Revalidatie Afdeling (GIRA). De voordrachten werden afgewisseld met zang en pianospel. Eddy's drie kinderen memoreerden de avontuurlijke buitenlandse reizen die zij in hun jeugd met hun ouders maakten. In een persoonlijk laatste woord, door Eddy opgeschreven en door zijn echtgenote, Ann Vanden Borre, uitgesproken, refereerde Eddy aan zijn werk voor het Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie, waarbij hij de mederedacteuren en redactiesecretaris zijn vrienden noemde met wie hij zijn werk voor het Tijdschrift had gedaan. Het was schitterend weer, die lentedag in mei, en na de voordrachten had ik in de tuin van het Iers College nog even een ontmoeting met Eddy, als vanouds. Het zou de laatste keer zijn, maar dat wist ik toen nog niet. Ik citeer uit een van de songs die Eddy had uitgekozen voor deze middag, *A song for you*, van Donny Hathaway: "I love you in a place where there's no space or time, I love you for my life, you're a friend of mine".

Han Diesfeldt,
redacteur *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 1987-2016

Literatuur

1. Leysens G, Vlaeyen E, Vanaken D, Janssens E, Dejaeger E, Cambier D, et al. Het toepassen van valpreventiemaatregelen bij thuiswonende ouderen: een survey onderzoek in Vlaanderen. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2017;48(2):121-133.
2. Milisen K, Detroch E, Bellens K, Braes T, Dierickx K, Smeulders W, et al. Valincidenten bij thuiswonende ouderen: een pilotstudie naar prevalentie, omstandigheden en gevolgen in Vlaanderen. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2004;35(1):15-20.
3. Dejaeger E. Vallen bij ouderen, heeft een valkliniek zin? *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2003;34(1):3-5.
4. Dejaeger E. Vallen bij ouderen. Behoeft een algemeen beleid. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2005;36:136-137.
5. Dejaeger E, Geeraerts A, Coussemant J, Milisen K. Preventie van valincidenten bij thuiswonende ouderen: een kostenbesparende interventie? *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2008;39(5):164-167.
6. Dejaeger E, Boonen S, Coussemant J, Milisen K. Recidiverend vallen, osteoporose en sarcopenie, drie belangrijke problemen, een geïntegreerde benadering. *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2009;40(6):262-269.
7. Vlaeyen E, Etienne J, Geeraerts A, Leysens G, Dejaeger E, Milisen K. Beleidsaanbevelingen omtrent de implementatie van val- en fractuurpreventie bij thuiswonende ouderen. 2016 *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2016;47(4):164-171.
8. Milisen K, Dejaeger E. Geriatische en gerontologische verpleegkunde: investeren in kwantiteit of in kwaliteit? *Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie* 2006;37(3):86-88.

9. Vermeer O. 'Willen we de boodschappen op tijd bezorgd, of willen we een ambulance?' Personeelstekort in de zorg wordt groter dan gedacht, het aantal studenten daalt. Deskundigen waarschuwen de Tweede Kamer. NRC 2025.
10. Dejaeger E. Kwaliteitshandboek en kwaliteitsmeting in de geriatrische zorg, een zegen of een hype? Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2009;40(4):146-148.
11. Dejaeger E. Vermindert een heupprotector het risico op een heupfractuur? JAMA 2007; 298(4): 413-422. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2007;38(6):309-310.
12. Dejaeger E. Once-yearly zoledronic acid for treatment of postmenopausal osteoporosis. N Engl J Med 2007; 356: 1809-1822. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2007;38(4):215-217.
13. Dejaeger E. Hoe belangrijk is het risico op een klinisch relevante bloeding bij ouderen tijdens het eerste jaar anticoagulatie omwille van boezemfibrilleren? Circulation 2007; 115:2689-2696. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2008;39(2):80-82.
14. Vander Weyden L, Voigt RM, Boonen S, Fagard K, Dejaeger E. Laattijdige neuropsychologisch syndroom na CO-intoxicatie bij een bejaarde vrouw. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2015;46(5):290-295.
15. Goedgezelschap A, Dejaeger E. Een 74-jarige patiënte met een recidiverend shockbeeld veroorzaakt door een onderliggend hypopituitarisme. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2015;46(6):320-326.
16. Dejaeger E. Een discipline met toekomst: diagnostiek en behandeling van slikstoornissen. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2014;45(5):259-260.
17. Liesenborghs C, Dejaeger E, Liesenborghs L, Tack J, Rommel N. Presbyfagie: de invloed van het primair verouderingsproces op de slikfunctie. Tijdschrift voor Gerontologie en Geriatrie 2014;45(5):261-272.